

M. 9360:256-335.
ACC. Nr. _____

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ellida Ohlsson
Härad: Vemmenhög Adress: nr. 5 Lönstorp, Klurup
Socken: Gärdslov Berättat av: Hanna - Ola Persson
Uppteckningsår: 1943 Född år 1854-55 i Gärdslov

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

forts. om

Livet bland allmogem på 1800-talet.

ACC. N:R M. 9360:256.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om Läkare i sjukvård för människor i djur.
 Som detta fört berättas: annars sammanhang vil jag
 här endast nämnda några som är speciella: detta
 sammanhang d. v. s. som jag här berättas om de här
 sjukdomarna människor i som lämnar sig från dem i
 deras omgivning. Om åderlätning i kroppning är fört
 nämnt det var lika ovärdigt: allmänhet var att de
 flesta brämper kom sig av dåligt eller för mycket
 blod, i när den tiden kom då man brukade bli i der-
 lätter kunde man varken leva eller dö förän det blev
 gjort, då blev man som en ny människa. På gick man
 för att få rätt på i glan för tandvård, d. v. s. utom i känd
 i delat även inuti munnen. En spanskt fuge (plätt)
 balsam int drog ut det onda i ansigt för spelbart
 mot huvudvärk i ansiktet m. fl. brämper. För int
 i halsen hjälpte kamferbalsam som stänktes på
 en uppvärmd naturvattnet, kunde vara svår utlösande som
 vickades om halsen, för både användes turpentin i an dess.

ACC. N:R M. 9360:257.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

läkemedel tog något in. För yttre åkommer i ledsmärken
 hade man sålunda hemmets doktornes råden i öfver dessa
 tog och så aktade i ben i led i lappade ihop benbröt,
 och bröt upp dem igen om de blivit fel hoplagda. Fick
 brukläkare åtnjuta stort förtroende och blevo mycket öfver
 öfvertröfning. För magplågor och opasslighet hjälpte en mal-
 ito brännvins-suf och sådant brännvin skaffade
 man sig genom att antingen helt enkelt stoppa en
 matört i en flaskan med brännvin och låta den stå i den
 eller genom att tärda eld på "gläsa" brännvin och låta den
 förr repade matörten koka som när den står att den ni-
 gnetta vilade ifrån i det trånga spöddes ut till lagom
 stycken. Detta brännvin hade man alltså tillgängligt i
 detsamma hufvud man även gästerna var de valande, det varnade
 och skötses även högt, man smakade och bedömde och berömde
 men glödde på samma gång illa när man intog det.
 Gylle-te och kornete-brännvin i rölleke-te brändes i
 till folkmedicin och man dandade i regel njöto sin

ACC. NR M. 9360: 258

241
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Änger man somliga sng sig särskilt dära i omklade
tröskor i hemmet på ordinarie i hjärta andra i rödpöjes
när något kom i vägen med hälsan, man kunde på så
särskilt förtärande för en vanlig jämlike som inte br-
kade andra medel än de allmänt brukliga. En tid vid
slutet av 1800-talet kom det ut en liten skrift av Tor Jög
en engelsk psalt om: "Brämnvin i salt" denna gav upp-
hov till en barm för detta läkemedel som det fanns ps-
roner som fick sedan tillika till att de trodde det kunde
lota allt i de svåraste all sin övertalningsförmåga för
att övertypa andra läkemedel, det tycks som om det var särskilt
de s. k. läkarna som gick in därtill i öhåll yvinda en Bräm-
vin i salt-Tor, reklamtyck. brukaren var ju oräddig de
i gjorda att mycket starkare intyck än nu, kunde man
få tillstånd en masspsykos för brämnvin i salt hade
man gjort det, nu var inte betingelserna tillräckligt
gynnsamma utan den stannade av i vardandet, det
skall sig mellan läge i Tor, de fanns dock som bleso Torque

ACC. NR M. 9360: 259.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mättnad varit ut.

För engelska sjöman gjordes olika råd, en liten pojke fick
både äta och dricka i kummen när han saknade matlust
i dricksa vatten i handen på en person som varit vållande
till annans död. När jagar inte ville väsa beordrat det
på att morden blivit mättad beladen under karandelen-
het, det hjälpte den klokke på så rätt att han mätte u-
darna på barnet med en tråd som han redan band om ena
örsken där den skulle rätta viss tid i redan brännas upp.
För utdragning av tården vände man sig till bl. andra
Hälsömen i Grönby. Han hade själv gjort sina "in-
strument" tung i korn. Det övertalade också en gamm-
lös Hanna att sända sig en gång när hon var ung flicka
i infästades av tandvärk och hon följde också med henne
dit, hon hade varit där för i visste av erfarenhet att de
behövde vara två. När så Hanna såg sig tillrätta
skulle den medföljande stöda eller som hon redan var
undaprad med, källa henne medan Hälsömen först

ACC. N:R M. 9360: 260.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sken bröttet löt runt tanden med sin kniv ö redan tog
 stid med knäet, knep om med tungen ö bände i den så
 all sin kraft. Tre gånger stant tungen ö tredje gången
 sprang Hanna därtill. När hon så kom på sig med
 knivmet i något sansat sig skulle hon känna flut i
 munnen, tanden kängde då delvis lös ö hon tog ett sta-
 digt tag i den ö fick den ut. Den lades i en mändade där
 fick inte hastas bort, där fick inte som kinde knoppen till
 tanden kin eller nagla, då kunde några braka där att
 pätta ut på ägaren, byggde jagarna med armar
 här fick ägaren knöndräkt, därför tog allé vidant nog
 tillfälle ö ymdes eller brändes i sin Hanna kom hem
 med sin tand lade hon den i ilden ö sade därvid:
 Ge mig en bentarm, stället för en guldarm. Man på-
 stån att det var så fast man tyckte att motsatsen skulle
 vara det riktiga men man får nog ha i åtanke att i
 gen bland allmoget då visste att guldanden fanns
 till. För att bli vitt något som inkommit i ett öga stoppade

man in en kränsa sten (= kräftsten ett skalfrämigt i refflar
litei ben hos kräftan) innanfr ögonlocket där den satte
sig i rörelse innt runt ö tog med sig skalpet och det var
nu "derma" sten kunde man förvänta sig någon bringvandr-
ande handlande i den förvarades mycket osynligt
Man måste vara rädd om den därför att om den tag-
pades på gyllet förlorade den oförskingligen sin förmåga
ö fick man den inte att göra rörelserna skeddes på att
någon tappat den, ö att på en ny kunde vara en möjlighet
den kunde också bli för gammal ö därför förlora sin kraft
Kamma koch i sin åga en sådan sten som blivit använd.
Även andra som fått något påminnande föremål: ett
ög kunde vända sig till den som hade en sådan sten
för att låna den ö på hjälp, men ägaren var med ö ög
mycket till att den inte på gyllet, vilket gick lätt
Den nämnde Kalle-smen var också djurläkare ö blev ett
djur sjuk ö unga öga vid hjälpte förlitade man sig på
Kalle T. c. om en inte kunde helas, ö det rades att

"det var som frigit" om man frigat vete krom, di blev du
inte annat än att vete jämt.

Omman hade man sina egna botemedel som för djur,
ordliga gauska reppland. På tee, satte man simme
på hästarna när de hade branka. Det gick så till att man
skruvade från jämbjörande skär i bröstluden eller i halsen
på hästen & trödde igenom en repbank gjord av Fager
så att båda ändarna hängde ut. På morg man detta
rep fram. Tillvare i säret då i då så det inte länktes
Det satt där så viss tid & det bildades naturligt-
vis var i säret i med detta trödde man att det onda
av gikse. det var mycket vanligt detta. Lite vanligt
om branka, i när man bröde till stoden kunde
man vrida på rögen stamma för att stiga ut öder att
par fog i de förspända hästarnas simme det blev
inte i föga att de av denna underordning stannade på stadi.
utan de bruka det i arbete lika fullt.

När en ko på vägen, på grund av den röga afströingen

Ämter kalas öften i salt, blev det nog att hon g. kunde
nå sig utan hjälp, vilket var mycket viktigt, var hon
"molongen". Då blev man hemm. i rummet i tag det blev
som njöade fram för en bit bröd i gas himm att äta,
det skulle hjälpa, fick hon så klart en tjärad salt till
för sin dåliga aptit så var allt bra. Salt stoppades i
honn för bestämda tider i en magen. Olag både man
i den lin för-sakta: bokstämper med ett spod. Utanför
stog hon den väte efter en libetické buske som luktade för-
färligt illa mest ombyt i videnheten, detta var också en
mycket använd bar-medicin, det var visst denna jämte
armat vabed m m som gavs hon när det g. ville bli
något mer av gräddan. Fastän man visat hon i både
den i karnan i salt en stopp väl (stäl) i denna. När
en bar kroat skulle hon ha en skiva bröd med tjädet
med flätt på, detta skulle påskynda efterbördens gång
"kom blev just lätt" (efterbörden = letten)
En intressant uppgift om djurens idisslande har jag

hört från annat håll. En kross sjukdom komde enligt
denne helt enkelt ber på att man "taft diarré" (ej kända
idissla) därför att man stöter bara upp från bollen me-
dan järet stöter upp tre. Tappar så man den ena bol-
len är inte annat att göra än att ta bollen från en
annan på öga hemma, från blev man inte duktig
mer det hjälpte ofelbart, o för den mesta var det inte
annat än fattades en kross, gjorde man så blev de bra
igen. Det var ett råd, men man måste i rätt ställe
vinna under den gick för den andra kross som
måste vinna end bolle då man kom på i samma situation.
Man trodde allmänt att när man vart krossningen satte
en med mjölken i sista slutade mjölken besödde det
på att krossen diade kom inifrån i man tyckte sig
se ryckningarna i jurets di. Blev inte man kross efter
bilden ansågs krosses mjölk för skedlig på något sätt
i man förtärde den inte. En nyfärd kross gick till en
början endast 3 rader mjölk i man ölsade med 3 för en gång
tittade gick så igen uppåt 7 x 3 = 9 rader.

För rätliga = rena arbeten i. s. k. kastation i förstskedet an-
litade man rackaren, därefter tog man sig i kända i. s. k. med man
hinner något ansågs det här kan ansågs för oärligt i.
ingen använde det redan, även de här var man tog
något av det rackaren rydde de med ansågs för oärligt
i för hinstikt e. d. Tog man några gamla här som ej
var användbara. Den annat uten kunde bestas bort.
Även rackarens familj ansågs oräddig att ha tillhåll
med, först när man börjar använda hinstikt med allmän
i kastation blivit veterinärsarbete i. s. k. rackaren
för rackarens hett. En som till en rackare förväntade
kastation var det här ärsyftande folkets hinstikt med
det skedd med bistånd av folket sjätte i det samman
1880 - Talat inte bara av den antipati som förmitt
gentemot hans far, denna man blev en djurkäre
som utgjorde fall för hinstikt, i jag kan inte höra att
huru i. s. k. jag att man lade hans arde på att kan skedd
Ta det därför att man inte ville komma i hinstikt med hans
handa.

Ännu något på tilläggar om sjukvården. Med 1870-talets
utgång ser det ut som om brödet av sjukvården i vidskopparna
i samband med sjukdom till största delen till
man övergick till "naturliga medel". I de gamla torn
på midsommardagen som samledes på kyrkogården
blossade med brunt och rött med rött brunt
bland de gamla ämnena vilket ut över om de
inte öppet vidblev att de trodde att de kan inga
därfor hjälpa de skulle lesa bort s.d. Torn på
de skulle hölla och vid makt genom de exempel
som lesa i minnet och över de som inte trodde på
skrock enmans kunde tälka sig förkande inför
jakt som de g kunde finne naturlig förklaring
på. Så berättade Ola Persson att han när han
var ung ständigt på hemmet den långa vägen
till "Röde Hammar" lärovärdare för barn i östra
efter vad det sades för att på det för en som
inte kunde stå på benen utan "låg där" som man
sade.

Det hände på 1870-talet.

När Ole kom till "Röde Klomman" var där flera för-
kunnade för tillförlitliga till honom var det i den nyss be-
tröade inte inför mig själv det räckte med ett plags-
som den använd, som man gjorde med detta var det gik-
de djupet på jag inte, det gällde med bara beskrivning av
fallet. Läst blev det ändå Ole som i när han talat om
från det var sade den första: "Ge mig skit på problem."
"Pass nu på nu reser kom mig." Klomman: "Gäddströ gillar han
mer i sig på sin nyss för i ett som kom gick där
resten kom mig upp som ingenting i början och i när Ole
satt om vid den som kom kom man smutstata att
det var just vid det brottslag den första sagt:
"Pass nu på nu reser kom mig. Men glöm inte aldrig
den undanliga händelsen i som man rikligt förklara
den på något sätt gick det inte, det var gick det alde-
les för hastigt i sin tid, man fick säga sig med sig:
"De ha väl som de slungat sig på." (Förhands).

Bakning

Något får man även nämna om bakning då det inte
tills alla avseendena kommer ut.

Eller bakades stora grova rågrödor o. h. "mungebröd" i
ruber. I mindre vikt. Och dessa gräddades den stora
mungebrödet. En sådan bakning bakades råden
minst en månad, var familjen liten i yngre st. 2.
månader o mer vintertid. På gårdarna med deras stora
arbetsstyrke bakades oftast, Ugnarna kunde ju vara
variera i storlek.

Det var ett märke i ganska nytt bröd. Efter förmågan
att baka ett efter julets smake gott bröd vänderhet
in hos mör eller tös. Brödet var stannat i krostena
man åt bröd till det stora gröt. Det grova brödet var
"brödstulen" i det var en ständigt uppmärksam till kunnat
glöm inte bröd! av bröd blev man jule stark i vintersin-
dod - brödsullen - i fast i krost - brödstulen. Möjligt
bröd råder ge styrka, o han kunde lockas att äta deras

si då iök en minnen på den.

Den grova degen tillredes oft dygga innan den skulle be-
kas i en jästänne användes dels bänna = bottenjäten
på en bryggen av dricka, pyttjäten användes: jätten använ-
des dels till mjölk dricka dels till jänne bek. Dessutom
användes man alltid smörgar som fika under vid en
bek för att användas vid västa. Den degen bit knådas
med salt, framades till en balla var gjordes en kass
med degspaden eller en kniv, den lades på en bräda eller
en lilla där den kunde smaka färdig för västa. Det kom
de hända att västarna ändi kommit ut i ätet upp, en-
dagen, då var inte annat att göra än att läsa av grannen
för att bek utan smörgar i degen kunde man inte tänka
sig, med sådant lånande måste man vara försik-
tig, skulle bakt misslyckas för den som tillsatt sin
deg med i en gäld smörgar kunde man misstänka
att den som lånat för gjord smörgar för att därmed vil-
skede, det var därför med viss tröskan man lånade i lånade
kort

denne var. Pundegen smulades vinder i mjölet när de-
gen tillräckes jäst. Degen kunde gräs med hett vat-
ten ett dygn innan man rhuder baka det i de rhulle
degen slås för att brödet skulle bli sött i redan rhulle
den stå övertädet tills den blev lagom gjum att rätta
till jäsa ännu. därefter blev det saftige men svarta
rötsme brödet som bakt sig jäst i mäsasviss men
man kunde också tillräckes degen gjumt vatten i sött
till jäsa ännu starkare men då fick man ett ljusare br.
var bröd med mindre hållbarhet. Surt kunde det
bli även det om länge fick det jäsa men inte sött.
På berodde det lite mycket på sättet att arbeta de-
gen åltningen på mungen först mjölatfning us hela
degen i redan i stycken lagom att krantera om man
arbetade den tillräckligt, i slut den på tid att ta ut sig
mjölet i inte "melbrödet", "melgrängde" den, då brö-
det blev hårt i tillde sig i skäret, ett stort men van-
ligt fel man satte smide på ett gott i "edeleit bröd, sådant

blev "trigt i odelset"

Om en Trö myslade ner sig när hon myslade med bak
fick hon en myslare till man / en Trö som myslade på
sig fick en ryktbar odelstlig man ty det kom slag på
sig sig inte mannen i sig).

Om man drags med bak skulle man vara asg då
lyckas det videt i var man inte orsaka då kom man
att kuras hela tiden det tyg att äta upp bakningen
i en Trö onda ting fördrag man det minst ruda
o det var verkligen ofta så att man skulle gåt då.
Den som börjat tillreda degen skulle villkoraligen
fullfölja arbetet o sätta till jäsummet annars miss-
lyckades jästringen o dåmed bakut i dess helhet.

En karande kvinna fick inte gå till nyggen med
degiga kända då fick barnet skabb = chosom i bärda-
na i detta kunde byts ut intill 40 års ålder berande
på i vilken becke under förmyndat sig. Leode kom när
sjukdomen bröt ut kunde hon gå red därför annars

fanns inte båt. Likaså fick hon akta sig för bakgrundel-
den i ugnsgröjorna så hon inte steg över dem, gjorde
hon det fick barnet eldsår i den sårade i de flata
delarna nämligen som visade sig på måbarn. Trädde be-
spettat av denna anledning i att det var något skrap
av gröjorna m.m. i rinnande vatten som togs i ryggen
mot stämman i steg ut med thornen. Tre gånger i
en båtmedel, ja i de tre därpå följande och fanns
ju hos de gamla, men när något gammalt vördes och
det sig ofta den emellan just i detta fall.

Vad gäst var att mannen skötte eldringen av ugns
i medan de skötte den brukade de allmänt grädda
sin "skälekaka", en gro deg klick som formades till
en platt kaka som delades i tre - eller fyra bitar
bitar som gräddades i ugns väder sedan ugnsen var
tillsäckligt uppvärmd. Dessa kakor äro omedelbart
av eldaren på ständigt antingen som de var eller
klarna med smör. Skälekaka brukades att de g

ACC. N:R M. 9360:273.

256

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blev genomgåddes endast hastigt genomluffade =
skåddes. Denna red kan varit ganska utbredd men
särskilt bland dessa människor tycks den ha varit
omhulldad & skådhogan ansågs nästan som en löstentus,
ugnen fick ju ej heller lämnas för intagande av någon
måttid när man eldade med lättbränd bränsle, mest
is. När man reste tros kägla i ugnen skötte den sig
mera jämt tills den mest slutet skulle klaras med
lättare bränsle, för farms ju inte till dessa ugnar utan
röker noggick genom ugnskålet på någon lucka farms
ju ej heller att regna med. När ugnen var så varm
att stenarna i ugnskålet glödnade, & allt det vatten i
ugnsvalvet viken för luffar & dessutom ännu grist-
rede när man stök den med ilejimen kan ugnen
varm. Man sade då att ena kjarvingen var utgimmed
= utmottad. Ugnskärvingen nämndes ej som något
respektfullt mytiskt väsen utan endast som en lik-
nelse av samma typ som väggarna = röta lasset

eller stiddaren = rista noken m. p. därmed menade
man först det rasta, ristet i ugnen så att det rasta
blev undan för det rista allt efter som ugnen hettades.
Jag kom ej underlätta att i detta sammanhang nämna
något om skrämselspöken & respekterade mig stunds
väsen, fastän det nog kommit fram förut, så som
det framstätt för mig vid mötet i ungårn med de
gamla, i jag vil förstås dela upp dem så som de
förstulit mig för mig jag är ja dock inte beredd
att göra något påstående.

De som man skämtade om eller öppet i frimodigt utan
förfärlighet nämnde i skämtet med till jag inte heller
att man respektade, bland dem var: lottstugan li-
gen, ungårnen = rista lasset, stiddaren rista noken
som bandes med flera band i sättes gärdet för en skyn-
karen i rista skäret som man skämtade om och sig
skola fr., busmannen, brämbussan & tärnans på-
vingen som man kunde påvisa genom att visa på en stads

ACC. N:R M. 9360: 275.

158

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som stodes ut i Inngården på att luftblåsa sig upp. De
tre senare var skrämselspöken för barn, men alltså
respektfulla av äldre. Ammarna var det med visser
som man måste stå ut med då man ammars fick öfver
varandra i hyskesgrimmor som kunde skada folk i ma-
ran som led folk i häfde marbrokar. Hästarna var
gästarna som var för längre tid tillbaka förbrat sin
betydelse då man rent ut kunde likna en människa
vid en gäst, både som en gäst d. ton som en gäst.
Men när åter till baken. Brädet drog upp i formades
medelst rullning i stiftning till de stora bröd som
man var vanliga. Krossmarke gjordes i allt såväl bröd
som i degen när den var satt i när man bakade julens
fina i kaffine bröd i såbaka gjordes kross i dessa
det kunde man på så sätt att man flyttade in en ren-
gjord grov kross som visst ganska tät, det hände då
också som flyttad. När så uggnen var varm ö utom-
sid ö ropad med helimkraske satte bröden in i fjelen

ACC. NR M. 9360: 276.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett hypotogot teöflak sattes för i alla springor tätades
 med lera som besto upp det var allt brinn/altasgräs och
 blinning utfriden av brinnen. Brädet stod i ugnen 4-6
 timmar sedan kunde man blyra några av bräden i
 Enke kringar, detta kunde dock vara gräs så att
 trä utplattade bräde lades på varandra från bräden
 i jugs stå inne ännu ett par timmar. Etalst skulle
 brädet vara i ugnen innan dagens övriga arbete började
 o många sätte en ära i att visa grannarna att stuvsta
 man inte för en deras dessa merkan, stoda samas
 som stuvsta där i tyckte att: Vi kan så många
 dagar att äta brädet i så i tu en dag att gräs det i
 ja det riktigt, helst skulle det dock bli både delarna
 både gå för i bli bra, o därpå vändes de som gäme
 en brinne, gräs i ett arbete raskt men ändå väl
 och finare bark förskott smickar till jul:
 gräs-rån som gräddades över eldstadens grida i gr-
 rånjäm med långt skaff i klenor som kokades.

firtth. Till katar i begraving = färing bekrades man.
 del fr. man i korpar/ormar. Form av bräster, tjäntan stjän
 var m. fr. lusar. Dessa former sattes redan degen
 blints i dem i en plät över Ture Torgliden i en annan
 plät med gliden tillts för dem. På samma sätt grädd
 dade man fastlags bullarna fastlagsvridag i fram
 järnet med plät med gliden över, de förekommer en
 dast fastlagsvridag - vridag i - mändag, aldrig tis-
 dagarna i jorstan sin i orten. Squis med igen sakredes
 ja kull sa det var den stora murade ugnen i den öpp-
 na eldstellen man hade på Ting i. Till jul bekrades
 också vetebröd. de kom där man hade sidant i jätts
 brödet det i i möjlig väg med de tilljälles de koge-
 kringen kom i ugnen. En stor spik hade jarnns mellan
 äldre tidens mörbröds bak i sidant bak i rumen till
 den i spöls huskällan dagar ansågs rumet för en
 jämförelsevis billig ingrediens därför att det bekrade
 man i korp. Det var det sakeret som var bräst var.

deras i skulle sparas på, den skulle sparas i det var ope-
grifligt så lite man använde dessa, om än det tröttnade
när man talade om dyra i billiga boken; annan mat.
Det var också endast vid utomordentliga tillfällen
fintak förekom. Dessa kunde ha en form som
änna finnas i beaktat häst i ständigt rittas dock en
att de varit i bruk före 1840-talet. Just bland dessa
kunde man se.

Allt bridsad som skulle förmedlas skulle dessför-
innan upptäckas, så även annan så som skulle
förmedlas. Därför passade man på, när man tog
ut brödet, logt den i söken i hängt upp det i hane-
bjälkarna med ett bånd i värden ändan av de
härsk möjlige sökningarna, att bli in den räd eller röd
som skulle molas att torra, Under tiden måste man
hoppa in i den ramma uggnen som på den tiden var
mycket lång hälsat där man brukade se två hästar
för att vara sedan, att påfästade arbetet i den hela krogen
uggnen.

När så säden var för skedd den "flyddes ut ugnen" d. o. s. sällas för pån stäl i skräp. Ofta arbetat med säden på detta stadium var bonn. folks arbete så äro att binda för säden när de var fulla av den ugnet. hade säden den rögen. — "Den dillia Tron har bröget si dället så ja har bröget två gånger ja vejer (ti mellen) i likväl i de opplöst; — så hem drögon.

Terma red att trösa säden har påttorai delvis replet ut på bekräppa brödsäden.

Man kunde också passa på att sätta in en bonka med ärtor i ugnen när man satte in brödet, de var de bröket när brödet var färdigt. en stor jöndat på den tiden så att matlagning skulle ske i den öppna skorstenen under det ofta flytande i avskatande vatten. som hade ett benägenhet att vid jättig ändelsh lossa i flak i falba i maten eller rinna ut uti. Ofta hön. de det att ett flak föll i grötgrytan som man ja inte kunde ha tack på i man måste jöskt upp det. smaken var dock inte dämpad.

Lyset

Lyset i den fattigare befolkningens stuga utgjordes ofta in-
över mitten av 1800-talet helt enkelt av en vax- eller bly-
candlestick eller i bästa fall en särskild rida (lampa) med
en kort pip för rökens i ett rör. Den rimmade rökkan-
i någon ibland åtnötnes, hemmaproduceradolja av
rimmade eldfantligt slog. Dessa primitiva lampor användes
så av Tranlampor. Tranlamporna var av olika typer
saker i form av ett lys, ö ganska höga och låga av hö-
nisk form, upptill hade alla ett rör för rökens av lysrökskan-
som man måste draga upp med en snit eller annat smi-
rigt föremål allt efter som den förbrändes i såna låga
reglerna och med ett yttre rör som sköts upp i en över
det innera röret efter behov. För att på lyset till den plats
i stugan där det bäst behöves för arbetets skick spinning
o. d. hade man eldarna, en fot som lyset ställdes på
och en inrättning som hängdes ner från takbjälken på
samma sätt som de inrättningar man på vanliga ställen

så smått i, den var då följt den långa hjälpen. Det
var ett mycket sparsamt ljus dessa lampor spred i. Det
talgljus var inget som man var räddad att källa sig
till det. Talgljus var ju vanliga överallt där man hade
ljus i det hade man ju alltså i stakade vägar och i andra
för kottets skull utan lilla rymden för lyset, hade man
jag så hade man i regel också i det var endast de
fattigare i de som hade i jämna stund för en som g.
vite i i hade åtminstone till en del talgljus som lyse
till jul ville man helst ha ljus om det var ganska i de
och de fattigare och så sådana från de bärde bärde.
Bland dem brukade man också i stakaten på hö-
ten efter behovet av talg för ljusstoppningen till julen
då man stöpte på förlog för vintern. För det enkla ly-
set använde man mjölk - dunkar som man smetade
fast på det var till på väggen runt i krusen, ja som
i dricka bränta om det passade sig så. Dessa mjölk
dunkades endast ett par gånger i talgen, samma talg, då

ACC. N:R M. 9360:282.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

265
Ljusbetarna därmed först skatte Tal-båras d. o. s. Skips
i Talg så de blevo genomdränkta i därefter jernas raka
för att ja jason i saden trödes ja spelt i doppas män-
ga gånger i Talg som undan för undan lyckades i
det häst med höll saten som doppningen förtogs i
att med en ändarna det som som utafin sepon blev
så jämbalig. Öfrin var användes till Ljus där man
helt bi, darsa blev böjliga vaxstaplar.

För utvecklingsbelysning i fri luga östan användes man Ljus
samt mest tran-ö oljelampor i lybstr ut stort omfång
med stomme av trä. De tre vidorna utgjordes av himme
av djeminälvor istuckinnor i stället för glas ö den fjär-
de vidan var en ärn av trä. I denna belysning trötke-
de man i skotte en djuren.

I de här berättade familjerna hette man visserligen på
i jick därigenom talg, som deras förskötsen måste ja helt
naturligt bli i minsta laget, att juas tre på med samma
i skatten blev därefter så det s. s. s. blandad belysning

ACC. NR M. 9360:283.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ö man visste beskälla med "ljusa sithed". Månde det
någon gång att man kom att sätta ett ljus på sig på
borden där det fanns ett fint stån att släcka det lilla
det snart: "De ser ud som de va julaften. Två ljus på
bordet." Julaften varde man ju i det så ljus som möjligt
ö då förkom två eller flera ljus.

Man höll också ikyrningen så länge som möjligt ö
släckte på mungarna så fort det var möjligt att se.
"Slychij ljusad, de e skoldäjsljus!" Kyrans folks arbete och
det var i ikyrningen, när de inte kunde se att spin-
na ständade de, det gick ofta handlaget i regel beträde
de ej se på detta arbete, i de flesta kyrkorna ö väntar kom
till just i ikyrningen. Något ljusstämman från borden hade
man ju inte i stugorna här då denna var i förstugan
öppna stensken eller i stuset där utrymmet var större än
i dessa små ställen.

Ljuset som visade sig där någon förslyckats ö då
trög som vanligt ö ridarna från senare maktar ö i makt
stäl.

lykte gubbar = Jona rättvis lastmätare som ej fick en
i sin grar ha förkommit här i om. De Persson var
en gång i sin ungdom ute i led i när han skulle passera
ett sådant markskäp ville inte lasten gå där utan
stegrade sig. Han såg då fäst på lytemannan
här de honom stiga. Kunde han steg samt stegen när
han med bestående mellanrum steg som skilskederna
som kunde lina. Han de skandade i den rymliga
gräsen. Detta berättade han som en upplevelse i dock
om han visst inte beräknar att för på skred.

Handa skjelen i bläckdräkten

Att detta uppstår var något som ej fick förkomma
något närmare åtminstone förkommer alltid ha för när
den t. o. m. när de var ute på vandring ut i naturen
till djuren eller till granngårdar i att kunde ha de
stickstumpen med sig i fick i sticket. För övrigt nämner
man väder rydd i sticket i hummer. Sticka stummen
var den första handarbete en flicka fick lära sig i det

267
- 6 års ider
a gammal
fossa ha
sådol rym
enar husets
en fick för
skjuten
er linet ut
den as dessa
de ännar
läses (läpsta)
stygget som
smutten
banten.
enar lösa
i rymden
den kom
tills, var

ofta mycket grova i enkla. Till arbetsbyen sommar-
tid, "linbyen" vände man grovt linne med "skatte-
fale" - det allra grösta linnsfallet, som vinsteg. Dessa
byer voro nogliga i ämismelse för dessa gamla
som ibland kunnat på ett par nya sådana skönliga
byer när de skulle ut för att slå, då var det inte
sannligt att bli det ramma med det lären som skär-
vorna var. Imdon i denna fina tid man lida tino
de blev trötta de då de "tuskades" i flera nuna med
grönliga. Tiderna plagg ingick i den mestna lönen för
hjälparna. När dessa byer så blev stötta anrån-
des de som kalsonger - ougerbojor. Kalsonger voro
helt okända bland kvinnorna i det lilla fimmils
gamla byn och ända in i senare tid som g. kunnat
förmå att ta på sig sådana. Linnen voro så långa
att de nästan kalsonger indro knän i ankla eller
det närmaste lilla länget som de vida byxor.
Stumparna slutade för kvinnorna det redan för länge

lykte gubben = / om en rättvis lantmätare som g' fick en
i sin gar ha förkommit här i om. De kusken om
en gång i sin ungdom ut i led i när han skulle passera
ett sådant markerbart ställe intill lianten på där utas
stegrade sig. Han såg då tyvsnä från lyktmannen
härde honom stona, kunde hans steg samt stegen när
han med bestämda melankoliska steg som skilts åt
som kunde vara om de skandade i den omylliga
gräsen. Detta berättade han som en upplevelse i dock
om han visst inte berögen att för sig skande.

Handa stjärnor & blöddickten

Att rätta uppstills var något som g' fick förkomma
något måste i framtiden förkomma alltid ha för här
den t. m. här de som uti på vandring ut i matlarna
till öppna eller till granngårdar i att använda både de
stickerstumpen med sig i gick i sticker. För övrigt som
man vände rydde i sticker i hummer. Sticker stummen
som den första handarbete en fick på sig i den

ACC. NR M. 9360:285.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samtidigt med att den fick lina sig läsa vid 3-6 års ålder
 som vinterfortjänst hade husmanskrimmar som att
 gräva åt de biffen biffen för biff i plåst. Dessa två
 betörda husställes krimmar hade nästan lin sådd vax
 an i sparm nästan inte lin i sin all i värde denna husställes
 behövs ar tyger samt samlat förord för costen biff för
 sin egen ö sina lars hela samtida. De ryddde skjorten
 att sina rinner som dessa delvis hade förord ar linet ut
 i lede ofta men mycket arbete på sömnaden ar dessa
 lars ö, mest, blågarns skjorten med deras vide ämmar
 a. lisa bragar. Framst var det naturligtvis lars (lilla)
 skjorten i krimmaras oppled (öndelen ar litygget som
 var i två delar) som arbetades med latsom smutten
 i stichningar i ruten i munsen i tyger i kanten.
 Yndaga linnet ar blågarn. Skjorten i linnenets lora
 under delen som var länge som en kjol i vide ö synkede
 till ett mycket litet lin ö som under för under som
 att väffas ar hela linnen efter mitten ar 1800 talet, var

ofta mycket grova i enkla. Till arbetsbyen sommar-
tid; linböjarna både med grovt linne med skatte-
fakt; det allra grösta linaffallet som inatelj. Dessa
byer voro nogliga i ämning för dessa gamla
som ibland kommit på ett par nya sådana sköniga
byer när de skulle ut för att slå, då var det inte
sannligt att bli det samma medat lära som skär-
arna var: bunden i denna fina tid man lida tino
de blev trötta de de "tuskade" i bera minna med
grönliga. Tidens plagg ingick i den mest lönliga
hjälp. När dessa byer så blev städa an-
des de som kalsonger - rugstojarna. Kalsonger voro
helt okända bland kvinnorna i det lilla fönstret
gamla kvinnor ända in i senare tid som g. kommit
förmå att ta på sig sådana, linne voro så långa
att de nästan knäbjög mellan knä i ankla eller
det när man ligger långa som de vida byxor.
Stumparna slutade för kvinnorna det nedan för bröst

ACC. N:R M. 9360:287.

270

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den stumpebandet bröts, kastades som länge med
krossbåns-stod-in i vattning för stumpebandet i
och som ofta beaktade arbetade med andra maskin
i ränder i kross- 'kross-kross' och på sticket
alla värde krossbåns: björns färgen länd till i ett
som sådana som en vanlig fästermansgåra från färdan.
Jessa lång stumpe i stumpeband överstade åtmin
stom delvis knäbyxor som är skinn i minst 50 år.
Men stumpeband som vita medan krossbåns som
färgade i kross vare både röda, blå och grönblå.
Omkring 1890. till kom så bomullsgarnet som för-
st mest användes som lykras i arbetets t. ex. som
sparsamt inslag i de många färgade randiga tycker
förkläden som gill som var allmänt brukliga särskilt
i vardagslag som till hus där man inte var riktigt
hög tidas klädd. Detta färgade bomullsgarn hade man
köpt i butikerna eller talvis i damm och broder och man
också i näbbte: ett krossstycke o. d. Det blev nästan

ACC. NR M. 9360:288,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Helt förändrat inom hemslöjden i beträffande klä-
 dekläder när bomulls garnet kom allmänt; bruket som
 man brukar ersatte det linsgarnet som var på både i linne och
 i ylle, dock fanns det även de som bibehöll linsgar-
 net som var i användning bomulls garnet som då alltså
 var enkelt i nästan alla (= indröjda) med någon
 bindande nylåkning, för att kalla till var. Fick in-
 slag. Sedan bomulls garnet kom i bruk, kom det också
 kom det att användas till var även i dyror i fäcken.
 Då hade också förmodat i vävnads slöjden ofta de
 gamla minsterna i metoder samt färgerna i tråden
 i agadynor förändrat i eldvis kommit in bruk, en helt
 annan teknik, därtill till överhand i massan av
 tråden i hals ylle med t. ex. blå bomulls var i rött
 ylle eller någonting i slaget kom till. Vad man en
 för en värt bit i färgen i brett i något av rött färg-
 ner som g. var så färgade precis som tråden
 helt av värt det var en av bomulls garn.

ACC. NR M. 9360: 289.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hiimrens värde sina många klämmingar med
bomull till varp i ull eller någån till inslag ontung
en intigt eller mönsterväst ofta i mönster i 8 riller
man värde söderst vitt i luff färga det eller ar stik färgat
gam för varp i inslag, så som det oftast när inslaget en
någån, detta tyg kom att släppta i grönt i blått vitt
blått o.s.v. i deras ryddes klämmingar med drapad
turnike ontigt 1870-80 talet o.s.v.

Port värdes också med bomull varp i mycket fin
gummit allgarn, ^{ett inslag} man sette en ära i att komma spinn
fint i var måttan därtill. Den som ville ha något vitt
fint värde vitt varta tyg i fem riller den all
inslaget ar ylle som att ligga blott om seten på rät-
ridan. Den fäthigare i enhäns värde vitt varta tyg i
tre rafter, det gick mindre gam att i varper "quadda"
lyfte igår, det sig fäthigare o. ansiga också vna det
li ryddes det med kraft i bjal i helst fyra hela vådan
som till på brytet viktas en bit opptide för prök ändi

mer ut i ge vidd upptill, ju vidare ju rikare sig det
ut i man sågode alltid vidarna när man vill vada.
otta ett "femskapskort" (= hjul), det var och det var
de fullaste en brinne di ägde i blodrög, i den som
uppträdde i en mörare "resulterad" hjul hade sig fattig
i hvar hult i skymundan när blodpagan kom på tuc.

På 1880-talet kom det första chasmintrycket mera
allmänt i bruk för vatten klänningar i de ryddas män
ga brude klänningar av detta material i de ryddas
dessa klänningar ofta tidens mod i det gjordes även de
hulsta hembröda för det beständiga materialet.

På kom de mer ända till 1890-talet slut så se huf-
tygs klänningar rydde enligt tidens mod bland yngre
medelålders kvinnor i bland de äldre såväl sådana
som de gamla vida hembröda med hufva sidor vid
sidan i många gamla ville inte ändra sig utom fick
hufva på det gamla hufvet.

På hade man frukt ett vadmalskräjan; smöcke-

byxor na rida vid rida med sidorna av bläck den
svarta bläck är mycket mörkt med sock & mynn.
dell i byxor na några år fört. Men hand marm
och många nämligen kallat häst. Jäst vid bodmål
i tröjan i intet velt armarna något myn med den
andra varit yttre angelägna att armarna det myn.
Männens byxfånglar utgjordes i äldre tid av en
rele myldra av vackert rändade remor värda i som
hand med orsaker till, de sammanklappas av
tränslar av likadana remor i kallade för "silla".
Det var intet mycket lydbetnad stöjd bland
de människor som till skildrar men något sam
pän äldre tid några ungdom i tröjan & denna
generation som gick under slutet 1890-80 talet
kunde undan för sammank generation rejala sa
ker i linne vär, tröjan i ylle & vaken i gäsbogen
& dräk ofta sin förmåga, dygnet i linne i tröjan
var men särskilt angelägen om att samla.

Den manliga stöjden bestod i att öfverdraga i leger
redskap. De voro ju hemmatillverkade i helt ar till
sitt utseende som hvar i alla sina delar noglän
butter, brokar, kassor, pinningar i även all handred-
skap: spadar, gylor, skjor m. m. i allt gynn
man gjorts, helst ar till som ar. Intressen i den
st. gissa för ändamålet man hade också alltid
skidant. Tanken i öfver upp med ö. 19. Till vara om
men som man framdeles kunde ha bruk för.
Gloster i krigar ar jilt i krigar ar kalm flätsch
man på lediga stunder då man ännu alltså arbe-
tade de annars som man: först kunde krigar
för redskapen. Hovinnor redskap för tvätt o
linberedning, kungärd m. m. Tillverkas även
i hemmen när man var händig, i just döpn
all redskaper voro så bräckliga. Trångt var en
hant till en viss händighet, han måste komma
hantare de enkla verktyg; Täljbäck, bandkniv,

såg i yxa o kmo som han hade tillgång till.
Täljbänken i landkonsten slets i regel enstaka
hyvel o hyvelbänk.

Hyvnersöcker bodar växte fram i annat fästing.
Behör nämna undantaget som kommit i äldre tider.
Väpels är kringvandrande handelsmän i städerna
i regel från magrare bygder i småland, gömme-
bygden. Vinnas väpels är kringvandrande smeder
Marknaden var också plats för sidan handel
med industrisaker förändrades ju allt i redskap-
pen är jämna hvar för allmänt i bruk på 1880-talet
o därmed bortföll den hushållsbruk som haft som
bruk därmed i det var den största.

Mindre stöjd arbeten utfördes ofta i stugan
som krävs arbete där kunde man tälja sin
slugg i lägga under sina tröskor för att ge
den längre livslängd i st. smarbeten, ju mer
skymrade arbete hölls man i kuggeluset eller i an-
nat utrymme i uthusen.

Kosthållet

Kosten i äldre tid ställde sig arsevärt på renare tidens
mathälning. Allt var då lagt på mjöls bas hållning.
Det man mjöls producerade räknades ej för särskilt kost-
bart, men när det gällde de saker man var tvungna att
ge ut pengar för måste man vara ytterst sparsam. Vår
småfolkhet som inte hade mycket att få in pengar för,
spammål, så bändes man som frukt varmt inte
mörst så väst ligit med en rostet dörmest var en dy-
barhet som man sparade på i knip åt/n i en god
som vi ej kan tänka oss. Detta gjorde att saftmat
var något mycket ovanligt i att all saft, när man
tog väte på tiden förvarades den. Om saftmat fröken
någon gång var den också ganska som i hem inte i jäga
armat är när det kom gästerna i den var heller inte en
redd för föda i vanlig bemärkelse, den måtte inte i
en inte att arbeta från man blev ordentligt hungrig
därav. Därmed är de gamla gamla färnen dicket in

burkarna. Klappor med socker ansågos för dyrtare
medan södana med litet socker men myckelare var
säger för mera iökronliga i läppen än utstuckarna.
Stök endast vid långtidiga tillfällen. Kaffe var ju
yltiskt sällsynt & när det blev vanligare uttrygades det
med eikonia, råg kom i örtor, ofta bara örtor & eikonia
i undagslag, eikonia råg i något kaffelmos eller bara
råg eller kom i eikonia till söndags i brynan enda "kaffe"
dag. Något uttrygningssmedel hade man alltid & uttryk
eikonia intet kaffe. Man blandade dock inte rostarna
utan förpackade dem i en fin burk, och en simpel
därpå råg eller kom vanligast råg & på de örtor för
na som man sades råkra när man ansågs för särskilt
nyfarsam & så eikonia-stängen som det bröts en bit ut
sattes till allt. Man kunde ha olika bitar för det bättre
& det samma kaffet när det blev allmänt med kaffe, &
en kopp & mugg en den bästa "helen" var något "sändes";
& i regel långt vänderat. En bit "kagerrocken", och som

9360: 296.

ACC. N:R

M.

279

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gersats i bakor, ansågs av barnen för en påskkatt
vänförlig eller annan mera värdnad av dem än våra da-
gars finaste konfekt. När man började på en sup-
piga man i äldre tid en bit bröd till "brännvinsbröd" -
redan blev det socker, men då var det i bröden inte en
bit av lagom strölk i sockerskålen som ströddes:
nummen kull eller en mer en sparsam damm och bär
mitt av enofta kaffet, lades till och, nej, det var
ett från bröden ganska stort stycke som man gavs och
ät sig ett litet bröd av tills det blev alldeles smält;
svart av de många händer i rummet som kom och
kandades med det, fast det blev omöjligt att få något
in med tändarna för det ändå tjänstgav i en sådan
bit blev dryg. Ett spår på socker ansågs nästan om
en olycka, en inte rent av som en nödvändig sak.

Det var sig bröd: stora stora limpor, fisk o fiskbäll
saltat o rikat, potatis (i obegränsade mängder) ärtor
rabbor, kål samt bröd o krossgryn, mjölk och

sen, flött i mör som stegande grundströmmen i mat-
lagningen. Om brudet är löst nämnt. Finns jing
i regel bara över från ett år till ett annat, när man
inte som på gårdarna hade en saggas att stå i "Tjufdes"
gärdning. De gäddas på blottade ätt i gräpe till
slaktin (ollonvinn var icke heller okant) Den slaktin
de "jula gisen" värdessattes efter det antals steg först
den lammade i mörorna. Turlade en vems gis som
satt det mesta först. Detta först skulle räcka till hela
ätt. Tredde "Hotta-mottar" lille middag i mörorna samt
till bänkstens vil i potatis som en ständigt sätt i den
man kätet sig att kallarna sette i sig en obegripligt stor
mängd potatis i bild men gärna sig att man sporede på
villen som stude. Köpar i j. istade något vidan av skinn i
mörad samt på först som skulle räcka tiden fram, potatis
en åt många kullen med skalen i tinnstene delvis på. Tiden
saltade man vantigtvis hemma i kullen dels på den ge.
när de många som kom rullande med sina "villabörar"

från Sögers vid nydristen flödet här i Bredinge, dels kunde
man om man hade skjuts gå till tidigt en morgon i
"lägga tiden" för att gå till handla sig vad man ansåg sig
behöva, vår tid på brödet var alltid tillgång på den vocke
s.k. laggessill som på platsen ficks för en ringa summa ö den
väpster valois. Den mängden så i ägg- korgar i saltades i
tröskor. Frukosten avslutades åtminstone vid den bästa
tiden i bland äldre folk med bröd eller brödet mjölke
eller dricka eller bileden blandat (dricka blänning)
med gult bröd ismulat = brödet i bitar. Då en öste alla
en gemensamt åt en skål i rummet med var sin egna
kumsked. Mjölke förtändes aldrig på annat sätt än med
vatten en gemensamt skål i med bröd som tilltugg även
en bröd var brödet i. Men åt aldrig i rummet med någon
annars sked, endast en egen tyckte man passade. För
en rum, den var brödet om den så var aldrig på med
i skroddig som de blev med tiden, en bröde en sked
med äggfrönigt bröd en annan bröde en trind sked =
runt bröd.

Man drack aldrig mjölk ur kopp eller glas. Potatisen
vältes ofta direkt ur grytan på brödet. På ett avlångt bräda
sitta tallrik lades rätter i som i en kasse. Man frög sig inte
mindre fyrkantig något rektangulär trä-tallrik, för
fläsket hade man runda trä-tallriken, genom formen
kändes de åtskilda något som var bekräftat då tröt
omringade skumning med sand rillskakade trängde
in i träet. Sedan kom laktallriken i bruk men i bröden
användes de endast när man hade droppa (grödd) e. d.)
Till potatisen eller annan beboflytande mat av nyan
slag som man inte kunde äta ur gemensamt fat, när
matredeln blev mer omväxlande med stanning etc.
Det var endast yttre titel av grisen som förändrades fläsket
ja, man kunde t. i. m. ännu sig inte på såd att berke
ryllan ja man är halva grisen vad det den andra beten
sälts och man menar en bit av det tjockaste fläsket
berakades dock till nyta för fläsknyta och det var
en laktallrik i där blev det goda till nyta. Att steka något

av vad många färdigt det vara många barn aldrig
i jula bland den enklare befolkningen eller bland
de av hoga ståndens vanne obrydda händelse, det
en ett stöseri i när man så småningom kom ett
upp bruket av stekta köttfärs kött och man i en kött-
bullar reben i lönns /äst ö stekte dem sedan när de
skulle serveras. Att det var meddelade om framgå
att det endast var julen när man just stekte som
något /äst; köttbrag /äskom ö i julen det var
dessa biter, först kunde koka fylla bring mman
det om i detta "kraften" det vändfulla, rätt. Det gick
mer att när fläsk ö kött var /äst; i det var ett stöseri
med goda gåvor att använda det så. Att händelse som
man logade till så mycket det /ämnar möjligt till
barn omkring till granne "smögejösa" ö en del grm-
des bland matet; maltbrun, matet satte god smak
ö kock dessutom en viss konserverande verkan, den /ä-
nades och i matbrun som behåller av julbrädet deg ö

som skulle delas ut mellan i dagarna på Vågarängens
första dag. Skar var alltid angelägen om att slakta
grisar i sig. För slakta de man när man gick på
manen vänta. Var fläsket in vid bokning i stekning
i blev ordning. Fläsket i stekning i blev ordning
men som en bit upp hade i manen i stekning i stekning
att länge i stekning i stekning i stekning i stekning
i stekning i stekning i stekning i stekning i stekning

Den omvärmda lilla lyktan som de fattigare bestod
sig av var en liten juldagens morgonmat i de andra
helgdags lyktanerna. De andra dagar då i stekning i stekning
kun på borden i de andra stekning i stekning i stekning
julen. Juleften i juldagen middag hade man den i stekning
lutfisk (men var de andra helgasterna) då hade man i stekning
fläsk med potatis och spödet.

De kunde på samma fattigt folk som ansåg att de vill
ha det gott någon gång i stekning i stekning i stekning
av borden utan luf den stekning i stekning i stekning

som skulle delas ut bland de fattigare på bågängens
första dag. Man var alltid angelägen om att slakta
grisar i ny förslaktade man "när man gick på"
manon avtig. Biff, fläsk i en vild kokning i stekning
i blev odrygt. Fläsket i kokt humma, den rymde skinka
men som en bit uppe hade i munnen inmurade. Tack
att länge sul-brukarna på, de stod ibland i kokt
tjock i stensid eller förstiga.

Den ommärkta lilla ryttan som de fattigare bestod
av sparas till juldagens morgonmat i de andra
helgdags luncherna. De andra dagar då g. vill o. potatis
kom på bordet i så andra särskilda tillfällen under
julen. Juleften i juldagens middag hade man här inte
lutfisk (men väl de andra helgaftarna), då hade man kokt
fläsk med potatis och sparris.

Det kom på finna fattigt folk som ansåg att de ville
ha det gott någon gång i deras inte tog den goda maten
av bordet utan lät den stå kvar så länge något fanns

6 sidan blev utan.

För slaktades tidigare på lördagen. Ät aldrig fisk eller on
s. k. kända d. v. s. ett fjörås/lamm som inte fått något
lamm o dämpen var fet i mestadag. Et större gäddor och
toddas som förut nämnts fanns här. Vid fiskslakt var
det huvudsakligen kvinnfolket som deltog i älden
tid kunde det även den till att ha varit en dyrtid men
nuare solivade barnarna dem men att få dem i öppna
krypparna var helt kvinnfolksgrä. Att kaskälla utan
fisk blev ansågs nästan oförskämbart. Tills. - barn med kvinn
min ar vidorna som saltades i kokades vid bebo i riket
fisk kött var vanligt tillägg för "runda sadlar" o
saltat fisk kött kunde ibland med all den "kokta mat" som
ingick i kosten i en vanlig middagsmat. Kål-
kackad kokt vittkål med kummarredda trind
koregryn o potatisrypa med koregryn, vstake
i potatis o med eller utan vittkål i klyfter, vstums-
o abbejiot i kältungamat = vstums med morötter.

Y dessa rätter användes både fläsk i /ärbott, i sålen
kunde man också ha baka /ärbott som till ätten an-
vändes enbart fläsk - "stötta i fläsk men /är, kött -
lutta det.

Dessa uppräknade rätter med fläsk i kött kunde till
de vanligaste middagsrätterna och stjärke både
fr - i efterätt man var = it med sked ut det gomon-
rumme /stöt i ston om det framsetts köttet i tag till
sig i it till med hjälp av fingrarna i sin egen kruka
/ör krusarna det en färdig kruka i äldre tid i senare en
kall ända en krus med tillräckning där var
hade sin, gaffel /stöt aldrig, bräddstucken i brödet
som dessa /ör vid brödet av husbonden var underlig
för kött o fläsk. Det var regel att man alltid skulle
bita i slutet en miltid med ett bita av brödet o fram
fick låta sig alltid bita av brödet innan de tog
av fläsk eller kött i rummet o man fick nogge uppsikt
däröver i tillräckligt visade brödet först i Glöm inte brödet!

Så kunde man ha på brödet utaf ett brödet katter
fläskstycke som man skär av ö af med ena som
antingen var malen i rivig ö blandad med salt, ättika
med smet med smagoljor - kamranta (som kunde
ha sin lustrin ö t. o. m. seges raka pinnen i en ragg
i något gammalt hus) i träskär eller lufat, eller
knickade som i en sin blick i rinnerknickan, en
träbåt med ett litet hufvud i en ändan i en därtill pas-
sande lifen stöt av trä, en inåttning som, där den
knickade stod samsett på brödet tillika med smagen
som man gjafs sollade. Var fläsket - "midles-mulet"
kallt skulle man ha något varmt midles-ma som
det var något med husvorden välling eller gröt so
komman som varit ett husvill som sollade kom
fick malit eller smars - i brann där gryn och jamn
den som g. gjafs hade såd till gryn kunde på gryn
för arbete där de tröskade, spann eller smars gjorde
arbete. Kromgryn kunde nästan till de rundgunglige

288

Innöden heteras i mjölkmaten var i regel mera
ansedd än Tee. Kålen i spånt samt bräddas om kvin-
nan som bod folket komma in. Thak "ammars blev
fällingen bit" (kan vara betydelsefull) det blev en viss-
sebring när man kom in i såg en maten verkliga
beständ av bit. Den som lät middagen med kalla fläsk
rostades med sin mjölk eller annan kall mat hade inte
ett anseende som husmors hälsat om kom lät det
bli en regel. Bönnygn kokades både i mjölk vatten
Till gröt hälsat drick i mjölk. De fattiga som inte
njötte kock mjölk fick dricka vanligen koka i vatten.
Ett ord står lyden också än: När den fattige sätter på sin
gälling blev de gröt för han har velat i spå me "det
visar en gynnare var lättare i spåntige än mjölken
varfri än vint än förti. Rög mjöls gröt var också
vanlig men i regel hälsat för vinnet mat. Vett gröt
var vanligen aftonmats mat. Högnygnen som be-
reddes i hemmen i mols i handkruan gjordes av kokt

kare som Inkats far i ugn, det var s.k. tvinda gryn
 g' korn gryn och var mycket goda och användes som näring
 mest åt korda matställen med. En arhällen rätt som
 nämnt kom i präga när man mat gryn var "grinse-
 grida". Där fick man genom källa baka ört mjölk och
 korna korn gryn i låta dem stå i vatten en stund. En
 annan är somliga arhällen är andra illa. Tälta rätt var
 bärre välling - vattvälling med korn gryn kokt på
 fläsksped. Ris grynsgriöt var mera för helg i böndagen
 i To. n. Tröskmorgens griöt där alla käl vatten. Tälta
 med griöt = man skulle stoppa i sig så mycket som
 möjligt då det kunde kokas på korn gryn. Så vällade
 man en tid något bröte i de mest del gryn och denne
 är vanlig vete, när man hade sådant vilket g' var
 vanligt bland bönder i småfolk, fick man så me-
 let ~~grat~~ grifta gryn, vinnelse vanligt en de andra
 vintern. Korn gryn var givet under beräkning
 en by gryn = by grynsgriöt = korn grynsgriöt.

En middag utan något "sul-venne"-bott komde gj
till hos i helst skule man ha något till smaka ifrån
huden, men ingen fick gramma att lita på brödet
i alla måttalen, och endast gott potatis utan bröd.
Förningarna till fisket, koket kallt eller stekt varm:
brukt så mycket olika tid i hemmen berende på
inflytande utifrån, och en kunde för tända sig
i pinnar det var gott mat, den andra kunde rent
ut brukt det för vinmat i man visste rent ut inte
om man trodde varare stuvning näst på sammant
en med i det var minimala mängden som gick åt
ungefär som man åt senap till fisket annars, det var
inte mat i sig endast ett litet bitar till fisket
Om man berende gott rätter fater mitt på brödet i
"dippe-koppen" bredvid, så tog man med sig sked
och vi någ som gott fater i doppade i koppen samt någon
extra sked mjölk emellan, man fick kalla någon
och taht om man satt trångt vid bordet annars kunde

ACC. N:R M. 9360:308.

291.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man böns ihop i innestället i skeden kamme för borden
det kunde inte bli gott bordskick att ta skeden så full
att man spelade på vägen mellan fat i rum i man
stod och så omsorgfullt så skeden mot fatets kant
var gång man doppat den i ättan här eller välling mjölk
eller vid det var i när man slutat att skickades skeden
in i Träskeds på armen eller med handen innan den
stodder in på sin plats under bordskivan. Med en bän-
ket blev bruket man satte "ringi för gräden" när målt-
tiden avslutats med grät. För i ofta måltiden lade
man ihop händerna i läpparna vänds in tygt bords-
brän där man inte laste till för maten.

När någon intresserade där man satt till bords kallade han
jön: "Gu välsigne maten!" "Hurså blev: "Tack!" Senare blev
det ju: "hushug spis!"

När man måltid slut blev det "grever" (finken) som
bruket duggas ut bordskivan som lades i medan grevarna
var varma så bordsbitarna sögs upp där fäst som var

kom i den. Dessa grevar värmdes tillsammans med
potatis till "middaflaras mat" i det samma sätt an-
vändes den s. k. "holl-maden" som för det förbrukades
i smält vindesten. Brevet är förklarad i smält
lever lunga & ljunga. Njurar som i något lag an-
kallades det samma i smält potatisen när det vär-
des. Att detta "vul-venne" hade man länge i vid re-
beingen dänas sattes på smält
på brödet i dänan smältade man bitarna på bröden
var i en vid vin brunt, ingen fick ta smält i fat eller
jäm under för under.

Syltänjälken = den brödet i lagad på smält
man fat när man tog lammens på smält i njältsack
dessa, om en lönkhet i asatte både smält eller smält
i smält i lagad mat till middaflaras så länge man
hade av den. Den sattes in på brödet i en kopp rika
ströket efter tillgång i smältade ströket i man smält
bitar av brödet smältade dessa på bröden i droppade

ACC. NR M. 9360:310.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så nöti: kroppen, man fick inte dricka mer än en si-
 dan om man ville undgå tillräckligt ring den med
 ögonkast: kramen allt inte tappa biten allt för ofta
 i fiska med kniven: kroppen för att komma åt mer av
 det goda, då blev man missnöjd. Den fattige som inga
 får ha den kramen hade en hel nyödlad och dricka sitt
 bröd: på samma sätt men det var en nyödlad vimpel
 nungår i g: alls jämförbart med nyödlad vimpel som
 prissades som en lödskettas och gamla även om en
 eller annan muss råkat sänka sig då i blev upp-
 fiskad när man nådde så långt: den då tjocka
 nyödlade, eller man fiskat upp en i annan "fiska" om
 man nyödlade från bekifren som somliga hade för sed
 Vid särskilda tillfällen såsom när man fått ett
 arbete färdigt o.s.s. när man mått upp sig på vägen
 och kunde man bestå sig en äggkaka till mer
 afton, när man slutat värsadden fick man påttan-
 "räkagor": äggkaka ansågs alltså för bättre "middafråga"
 mat.

ACC. N:R M. 9360:311.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Yman man gide till sängs / itörde man så bratts-
maten mjölk i bröd ofta ismulat (äts med sked).
Sommartid var det vanligen filungjälk - skivad mjölk
med en del ägg i det färdig eller rått den sålats i 5
den mesta gräddan skeddets av. När man så var i
itänke att köpet inte hade någon vidare plats i maten
dela så var man brötkärligt under tiden fram till
köpets fullständiga genomförande ungefär vid 1880 talet
från. När så arbetsdagar av köptas färdig och si-
tills middagen ömheten var.

Om denna beskrivning av matordning, matsedel
framgår ju att det inte uppräknas något av köpt-
maten. Om så den köpte man något skälpende
i gången i en köpe någon fjärran - på de-
del skälpende i den stora rätta länge, annat var
det bland de rika bröderna i den fria bygden och
its sträcke med att komma hem från glada städer
besök med hela lass köpta kolonialvarer.

Vad därefter inte var den fattigares undantag att skaffa
en någon möjlighet fanns var brännvin det en
en helt naturlig sak att det brytes framvid, men
det var tilligt i man hade nog ~~vara~~ på husbe-
rens brännvins tid påstått en att det omöjlig-
ligen kunde tillåtas uppehåll, kommare togo
dock i allmänhet avstånd från misstänkta drar.

Barma förr kunde under äldre tid ena gylus
mat, de måste ju också rötas. När brännvin kom
var det i alla lästa ju en förr som fick stoppa
livet till; mest blev det barma förr den stekta
ägg med fisk eller ägg i röra. Då kunde också
med gröt komma i föga eller annars snabbkokt
gröt och potatisgrypa eller grötgrypa.

Potatis mjöl använde man i stället i därefter fick
man också potatisgrypa.

Under nuan delar år 1800. Tulei de sparsamheten
med skret togit det brötsade man mycket vid

Kalas ha både risgröt & saftgröt, både vagen
på en gång på Tullriken & med myllor till efterrätt
då stekte man också köns i annat bryn & en
kalas matsedel kunde se ut så här: bröd &
smör, kålögg, pepparsås-bryn med ritsor peppar-
sås, färsk sylta med kringa & gämsa det feta
brödet, stek & så till vagns gröt med myllor eller
risgröns pudling med saftsås om det var ännu
finare i rikt kalas med sylt vilken dock kan-
de utelämnas, då gästerna var det rista.

Vid mitten av 1800-talet fanns det många som hade
ont om brödet & det var det samma som att inte ha
något att äta, man satte sig ståt under på brödet
att det ansågs för mycket att värdstora därmed i tyg-
des en brödbesög man upp den i kypst den innan
man stoppade den i munnen. Barnen bland den fattig-
are befolkningen äts mycket bröd även utan tillägg
i bröd med potatis till & som vaktare tog de gämsa

menst sad andra brunde wsti.

Dricka byggdes i rummen äret om. Maltet fram-
ställdes man jäste, blötte brunt i kålet något rög
jäs at jä det sät i förgröddet det bröflet det traka-
des, därvid gick man lite olika tillväga di de som
hade större mängder tråkade det i de bröfven som fanns
när i use i utkärterne us gäddenas rejder eller i
marken något utlögnen från de övriga kassas för de-
farans skule, det kunde att en höra try old i fram up.
De som endast hade mindre partier tråkade ofta sitt
malt i kassar som de lade i bakugnen som särskilt
uthuggits därifrån i där rökens brunde ledas in i
maltet genom ledning på särskilt sätt. Detta sätt att
träka malt förbjöds nu brandstadsbottagen men i smyg
kunde dock smuliga fortsätta någon tid där efter.
Kunde också det i rätte mild förresten trög till
var tråkades i förgröddet o rättes till rättnet för bygg-
den. Man skildte på it, dricka o efterdricka.

Torneringen är lösnemedel ö andra förmåderhet.
Men till de så gott som hela torneringen var byggd på
njötsförsörjningens grunder, gäddade det att ta om
på förmåderheterna, lagar samlades ju av alla slag
i många jak var den ju hela njöts förmåder det gäddade att
ta vara på så det ej föddes. En brödet är förmåder
nämmt att det förmåder uppkomst i vinden i söcken.
Att njöt hade man den i något inga ställe ligger de
den som njöts hade jag och man för gängen, men det
var en osäkerhet kring som land för det förmåder.
njödet så att den förmåder till söcken till den njöts
som fanns kvar, den skulle förmåder uppkomst i söcken
den förmåder den förmåder till söcken söcken njödet
skedde man, man var så många dömd att en äldre
person kunde stå sig för att se på den yngre (en
hustru f. ex) hade så mycket ulla på vad som förmåder till
att den gjorde rätt, i förmåder den njöts om förmåder
på söcken såg den i de äldre uppkomst med det samma

ACC. NR. M. 9360:316.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gryta i mält som man också kunde i luga för hela en
 livnaden i kupper av kalvflättning. Dessa kupper, som
 var av olika storlek hade former av en dammigeas med
 sidans kals. Som kungarna lätt angreps av en ömhet, fick
 man se många upp med dem i när de brjeda luktade "vreda"
 faga dem. Säck i bröde ut dem i den samma bakning
 som efter bak, i vira en dem där i för så sätt En vira
 för obrydan i sidan väl sälla det "or-mel" (mjöl) som
 bildats ifrån. Kupperna bröts och lyftade man sig och
 sig gick till men de förbleva dock bända för obrydd
 I mindre sidans kupper kunde man ha kunnat m.m.
 To m. Järdig hudda linbransen i blått. Flalmflät-
 ning kunde vara ett uttryckt tidsföddin för gamla
 undan faga marmar i de gjorde som biskupper, "skäpne-
 kongar" (av olika storlek och mått den obeständ) för
 alla slags vnor för såd till mynna i ägg, ston av-
 länka kongar för all m.m. Stora runda kongar med
 lock av kalvflättning för fröning i föroring av dimer
 saker.

ACC. NR M. 9360:317.

i mindre bergar för lura källa bakh; bergar med bräcker
som bruten kant för mynnan m.m.

Det iaktta (biskit) förvarades för det mesta i en vinda
än som mjöl gryta m.m. (förvarades). "M-l-kistan" i
regel några gammal utsträngad blodkista av den
vanliga typen med men alla mindre berygt brik; den
packades det nu varois med fisk råg och - långskal.
Duckar cylindern (i lograd bakt (i mjöl) när man
tar i stånd att i stäm förord dära, förvarades i trä-
tunnor med lock som kunde tryckas ut mellan ett par
stom som bildats därigenom att ett par motsäende stä-
var förlängts uppåt. I sådana tunnor kunde man också
så delvis förvara ut i man talade om duckpis-
tunnor, cylindern i tunnorna i tröttna (tr = ut) men
ut förvarades dessutom i bergar i stora grovmarkige
kassar = to. net (utnät) samt buntat i Tröcken.
Talq. smältes i gryta i stäppter upp när det stelnat;
de hårda kakorna kunde så förvaras liksom som bakt

300

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

R M. 9360:318.

i partier faste lina
er uti grovt linn
och uti mynnan ibland
er uti alla ställen
när kappan till m
sta. De kunde förvar
er uti andra mål,
tills mjöl (som man
indes) i mycket anna
därutur användninge
ibland mjöl på
och så stika o.d. så
för bästun i förvar
stere gaderot m.m.) i
plats i sin bestämde
den upp i Cerburen o
de "gröda bröken" de
ken. Alla dessa kan

noga skälles i kretsens ut i jarmnuren eller annan
stone för bittet till de till sist fölls sönder.

Ätligt detta gjordes eller skes de gamle bristockens
för att feda den för något ut, vad kunde aldrig de
unge i min tid på något sätt på de många ender
gjorde det är gammal vana då nytt de inte så
skade de inte, man hade brukat på "i de som verk-
ligen egde till kvar vilu intet säga, de andra Big
i kretsade om intet, möjligt kunde de låts undfatta
sig att: "De är bäst o på hed i feda".

Var någon familj eller enskild hade särskild för på
så sätt att allt föreföll förvänsbart duggt kunde
grannarna säga att den var en visse som den det
är den. Ibland kunde det förefalla som om man
verkligen trodde på men ibland kunde det låts
insimant i låts som en underförstått antydande
om långfrågighet. Om man nu trodde på hus-
tjänsten så måste på denna toga några stans det

han dog till den gård där han var befast i man som
så undra om det ideliga kros märkandet* Han ha
något som man kan g. därmed i öven om den ordning
som en någor kunde identlig krossen var så man om
att källa i mörskan kan något med misser att göra
om man var rädd för att göra honom ena, det kan
framtids de som tank sig ha veta misser, varför var
man också så skräcken att tala om varför man gjorde
så i så, trötter tröttes ju vara med men kan inte
bli förmål för intresse om man ville stå ut med be-
näm. så kan gott minsten till grannens trötte o
kross benägenhet att göra det dyggt där han bodde
ha beflutats till minsten mot personer där som
var benägen för minsten mot sine med människor
i så förfr. man att märka sine mataror i tillhörig-
heter man skändes för att låta andra se det. Jag är ju
inte kompetent att framföra någon bestämd åsikt
kan endast velat påvisa en synpunkt
* Bonden själv utöfde kros i sine så-därssan i vinden.

Någon ganderob eller något släp för kläder hade man
i regel inte utan alla bättre kläder förvarades i
klädskåp, där lågs de hoplagade och när många
människor samledes t. ex. vid begravningar kunde
man se att det lockade kistlagda kläder, det
var verkligen en egenartad lag utåt dessa kläder
spridda omkring sig. Falar i själva förvarades
i spankorgar (yngre korgar) eller andra för bättre
kallna korgar runda i kistan i dessa korgar inne-
kade kunde en kvinnans stolt ut 1870-80 års
stora väsktyg, förkläden m. m. förvarades så för att
ej försvinna bland andra stäm plog, drängar kunde
hanga korgar m. m. över en rum i lockets undersida
där satt också kistbees fast som köpts i maskinerna
eller ritats av några kunniga personer. I kistens locklik
en liten fast lida upplikt var en ridan i kistan förvar-
des också skolantale apur bades och o. d. m. de tjä-
nande i öfrigt hade man där diverse smått m. m.

nipper ut. Som i minnen är olika slag: ut på
till en till: "min mors luddisby" var riktigt av en
upplevelse för de små under den tid som här utspelar
När man skulle ha något: blodrig måste man alltså
leta: bistån som också var ett bevis på lundens
räddnings sinne ägaren hade. Så kunde det lätt att
locket som stöddes av en uppfälld pinn vid ena
sidan, för med över den som stod lutad in under
det i denna träffades i ryggen av de kaka som ut-
gjorde lockets del av säcken. Det gjordes ut i en
kormman kände visste han med säkerhet varifrån
de vida vida eller sänga märken kommes från för
på sin rygg kändes sig i han visste precis vad
han hade att göra. Han skulle lägga ner bannet.
Bistån, stänga till locket, sätta sig därpå medan
han åt en brödbit, men det skulle inte ligga i
börsk för bannet kunde inte ligga länge: den till-
starka bistån. Om man satte man sig inte gärna på en
bläckhinta, omfrö av bostylant, men tydligen var det skadligt på bannet.

ACC. N:R M. 9360:323.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVKring vandrande Handelsmän & Luffare.

De godsamma vros förbjudna att bygga eller lämna tillfälligt luggberga åt kringvandrande löst folk eller på längre eller kortare tid till ett luss utomstämmande utan särskild tillstånd ö: arkendatorernas beaktad / samma en paragraf som förbjöd allt sådant. Detta var också allmänt känt i ett gott stid för folket då löst folk respektfullt och småfolkets överordnade på ett helt annat sätt än tillåtligt. Man var därför säkert i fulla så berömda av "Fredrickij Tattus" eller "Lille Pektus Tölje" & andra eller familjerna som man var i den fria bygden där de var en riktig glöga i den de kunde bringa sig till på mat, sedan åt sina djur i lämpliga ställen att man var nödtillfälligt skulle kunnas om de blev nekade i beaktanda i så också stjäla om man var de gjorde om de fick det som de ville ha det.

Tiggen var mat m.m. förkom ju även där & Tiggen kunde komma långt bort ifrån, ykertiggen som alltid sandade.

ACC. N:R M. 9360:324.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid omkring. Något vidare bringgäende är socknens
egna fattiga försörjning däremot inte, då hela socknen
lydde under godset och gamla i sockna på rätt vis
stods under godsets beskydd i blott omkostnadsfria
emmet sitt em i den fria bygden, där var i en fick man för
sig, fattig kunde man vara, inget fattig man inte blev
utan skydd och stöd vid skulle ingen lida i sådana
grad att han saknade allt i döden döds ut i mig
säg man också till att inte folk som lydde under godset
gav sig utom socknen för gästtiggeri. Det kunde
nämigen inget var försörjning under in på 1880-talet
att en sitt anseende mindre begärade personer kom
de ut sig på gästtiggeri. Blåda sig i lumpor i gå
omkring i flera socknar i tiggeri för att när de blott
upptöckte alla när de var döda det skulle visa sig att
de samlat en förmögenhet. Vidare tiggeri tiggeri som
var godsets underlydande. En annan typ av tiggeri var
sedane som fått en skinn lös i döden döds ut i tiggeri
stätt

För både dessa typer av tiggare hade man alltid
övernatt. När höja bade sig och Hans Sitt, Riksdags-
mannen, Toggan i långa bli gemenligen kallade Toggarna
då de var upptagna m. fl.

De kringvandrande handlare "lamm" "sagekoringen"
(kåringar) som gick med sin stora korgburen på armen
eller en på en arm (alltunga korgar påfäst av barka-
de i krumma en-ridjer i korgarna utgickar) till industri-
eller annan större plats & köpte baksen skorpor av
slått jern - pins - däckning - pommars i enstaka-
skorpor m. fl. bollen för - stivers i fira - stiverskorpor
som de bus omkring i husen till omkring. De kunde
också köpa upp eller byta sig till ägg som de redan
såldt eller lämnat, bytte mot en ny korgbaddning
En mes (ett tjög) ägg då i då var ja kassande ens egen
förtjänst, det blev ja inte många av de 6-7 skivsen. Så
blev glädje bland barnen när sageprimas kom för om
man ansåg sig ha råd därtill kunde det då varken i korg

ö det var något som inte förekom var dag. I denna bar-
del delar bytte man skodon öggg ägde beständ delvis
utklei ut, de begrepp inom ö begrepparna också i det
förstämmande ö med den öskade konsumenten ö ordnad ögg-
handel ö jmbak i hemmen.

På ginge man ö brinner av utas folk omkring ö sålda
stycken (= bokmärken) stappställda, signaler, knappar, be-
skrivningar m. m. smitt ö dessa störde omkring i flera
socknar. En sådan kvinna bar kaffebitten med sig
i handen ö satte den på ö förpackade kaffe åt sig var det
massor och sig.

När man på senaste också de mest staten av 1800 talen
bringande andra försäljarna av elektriska ö me-
tiska apparater. Vattenbros, botten ö gästningar de om-
talade ö lund folk ö var en riktig jula. En del så-
dana handlare sålde ojämförbart i det var massor av
objektar som på en kort tid kom att flydde vaggarna
i borden i bussen närmast en folket stuger ö bussen

310
Så kom det juden med sina stora blåa bylten på
ryggen, västas alltid så tjocka att juden i sina långa
strölar hölls inom under den till den grad att man en-
dast såg strölarne gå under bylten. Men blev al-
drig glad när en jude i bland komde de vana flera i
färd på vändagen när man helst ville ha jid i ha-
ret. Brängde sig igenom stängdörrar, men han tala-
de för sin vana, stängde us sig bylten på det vackert
randade i ibland bukomsströdda lergolvet & löste
upp & brödde ut andlösas massor jidpraver, som
till bratitester skildes sig från allt annat dylikt på
sängen bod i Sankar. Västas alltid lyckades han
bröke till några affär, om inte för annat så höpte man
för att bli dem kvitt & man drog alltid en tillräcklig
Muck när de brängde sig ut genom dörren igen, något
mormande för sig själv om det inte blivit affär en den
det gått som det gick så ofta, men ljudet kom som hjälp.
Till us bod han begärde för ett tag i man så när han

var villig att lämna det för detta pris inte ville ha
det så man kom underfund med att även detta bud
var för högt. Bestända priser var nämligen något
som var helt frammande för juden i den som var gäst-
gen kunde ofta på betalt tre gånger så mycket som
den som förtrod mig på att pruta i så visade den
att bli utskädd tillika så de mer försiktiga. På
länge något fanns att uppbära en krummer avlogde
drott silver som de i regel inte förtrod att vändesätt
och den länds skatten som en lusk, var det en ättid
var för judarna och gjorde många frimånliga affärer
genom bytte en silver mest någon gål en delig kvalite
eller d. skannings tyg, i nästan vem man kunde
tala om så de gamla krummer som inte var så den
förmögne klassen, på hade kom fallit för judens frö-
skog en sådant bytte i den biten angreter sig. Sedan
inlet silver mer fanns var det krummas så i judar-
na ville ut i de kunde förtälja dem med saken i en han-
den

i en ydelt i den andra undan de ploddrade i ett
i ofta fick de sin vilja fram i kvinnan som att
se ut i nacken som ett talskögge på en kalnfot
i bekräftelse mycket var ydelt att döja eländigt
med i när hälet var något mindre utveckelt var också
den dåliga ydelt utsliten, men ju den hade gjort
sig en god affär i en tid då efterfrågan på kvinnor
här var stor i hemarbeten stodo högt i kurs.

Kattlogi fagg de judarna sig till för en tur när
dunk o de skulle de också ha den mat som deras lösa
tillhöf dem att fortära. De voro ytterst misstänksamma
när det gällde maten, men det hade de såhelt fulla av.
ledning till de man gärna vilde ha något av
gästen i den i hode löge förtärlas för deras till.
något som hängde ihop med att de inte kunde säga
att de inte ansåg det för rätt att ha en frist.

Klockjuden fanns också i de lunda folk framför alla
andra i när drag en lönad och när ju de plöga sig
slut.

ACC. N:R M. 9360:330.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gröniga komms medit begäran gånge i kyrkan med
 ene ö bragar, numera är två ö stegar, eleven komster
 der, kinnar i jämsamt här n. m. ö ar den kyrkan
 man hemmen eller på marknaderna vad man betänke
 Rocke drejare/anns dels på marknaderna, dels kom kan
 i hemmen för att lämna i hemta lagade eller nya.
 Västgöta brukare, som gärna vilja gånge där de
 hade åsikt till de bästa affärerna som gånge
 o ar den kyrkan man gärna vad man hade råd till o
 lite till, de hade en mycket tuffa tunga som gånge
 uppträffade o gärna redda ar folk. När i bej-
 riket kom med sin lada till man sig beedd.
 De hade sina bestämde ställen där de lög in ar
 här ar så även de förest nämnda ställen o
 man kan säkert påstå att många ordets o samor
 som blivit vara här även som kan tyckas till stäm-
 ma så väl med folklynnar här förstärka just
 här västgöta eller andra hring varandra längre

norrfjärn, man kom isat sig åt den som i anseende
den som i måningen glömt bort ursprungst. Dessa
yngre- och handelsmän kunde ha på en plats flera dagar
vidan de besökte hela den kringliggande trakten
mestad och pyttad till nästa loge i man visste
någon lunds när de voro att vänta fastän man aldrig
vackna ett och i för sig, smö länningarna, sked man
närna som för sig utan med vänskedar, skapade
skedskeden, vänskedar i annan väntutrustning
i som kom regelbundet, hade också med sig ämnen
till vänskedar i gjorda skeden i lagade skedade ri-
dana på präkarna eller när vänt uti till den
att ge sig ut med sin gamla rutliga rna som
de kom i en lång tyg påse. Då kunde man passa
på i för förmod om eller skedd i even helt oavgjord
sinna träsiga vänskedar. Under enbart en delvis
sked mannen sig med lunds folk i man fick då reda på
hur det var i deras lands ända i man hade varit en

ACC. NR M. 9360:332.

lätta att en man med så mycket jord som de länd-
kade kunde ha tid o tillfälle att ägna sig åt stöjd
i vara så länge som hummet men när man så fick
lärna att han kunde hålla en get intar man en "på sina
hundra hundlar" och man or armar uppfattningen
smältningsens jordbruk fast man inte riktigt kom-
de detta sammanhanget.

En annan kategori är sandrade affärer i ycher-
folk för också nämner. På 1870-80 talet kom den
nämningen dalkullen till oss i bygderna. Dessa spe-
ciellt var härsketen. Då var den sandrade med sig
här uppfattning i alla hade tröskarna som plåta de
dessa dalkullen av ägarinnans tillräckliga och kom-
moder här (en annan annan härsketen utifrån hörde
huden i armband). Dessa tröskarna förvaras sedan
siga i ägarinnans barn i sig och mycket ringa med en
man inte skulle glömma att lägga den i hennes bröst.
Man fäste sig också vid kullarnas blodströmmar i deras sår att
dina alla.

315

409

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

a

små

dan)

a

u

5 g

i -

sm

e

"

"

sm

stjer

sm

Tutora

Vi var det med dessa gamla 50-åringar och när
vi, det var ett stansamt liv men intet av den jökt
som är så betecknande för vår tid larmas. Arbetsda-
gen har ju också under detta rikke gått nu på
18 timmar till 8 i allt ha förändrats på alla om-
råden. Det var märkligt för de gamla som var
födda vid mitten av 1850-talet i som kommer följande
strecklingar från 1860-talet fram till 1930-talets slut
med klar blick i ogrundad andöms förmåga, att
tänka tillbaka på den gångna ^{tid}. De höjde varit med
om hela strecklingen för de sociala som den mate-
riella, på kvinnornas i många skiftes till självständig-
heter, på att ha varit endast en individ utas förmåga
att knöde sig till en självständig person med rätt att
framhålla sin mening i församlingar, på trådgum-
till de moderna verktygen i maskinerna, på trådgum-
begreppet till bilen i flygmaskinen. Strecklingar från
1800 till 1850 synes däremot inte ha varit så stora.

Detta att en man med så mycket jord som de ländor
hade kunde ha tid & tillfälle att ägna sig åt slöjd
& vara så länge från hemmet men när man så fick
veta att han kunde kalla en get samt utmat åt sina
hundar. Hundarna fick man en annan uppfattning om
smältningsens jordbruk fast man inte riktigt kom-
de detta sammanhanget.

En annan kategori av vandrande affärer i ycker-
folk för också nämnes. På 1870-80 talet kom den
nämigen dalkullen till oss i bygderne. Dessa spe-
ciellt var härbeten. Då var det vanligt med en
häruppothning i alla hushåll som plätades av
dessa dalkullen av ägarinnans tillvagn. Tagga och kam-
made här (en annan finare härbete utpräglade hörde
huden i armband). Dessa hushåll förvarade sedan
mycket i ägarinnans hus i en get mycket mycket med sin
man inte skulle glömma att lägga den i hennes köst.
Man fäste sig också vid hullenas bloddrakt i deras sätt att
dona alla.

Ramsor

Pist några ramsor in dessa gamla minn, allmänna
Händ. den ö i deras ungdom, de upprättningar som
hos mycket många i ofta kunde förstås som uttryck
som exempelvis detta: "Hjorten & göjen, gläntan (= glödan)
i Per chansren, Valt duar, Skinnosennare & Lön Dönnar".
Per chansren & Lön Dönnar (Lundin) existerade i både den
ringlade Händ. & i Lidenj. gärd vinnfrån det andra som är g.
gott att säga, då man i Händ. det som skenar.

En annan liknande ramsa löd: "Lissa, Lura, Klara, Blå-
panna, Skidengera ifrå Hårbyrje" & den fanns intet som
hade tillämpning i något man kunde till.

Uppmärksamhet av platser i karaktäring av dessa: "Hästtripe
kalle, Vally vallo, Götby sör i skumstris mör".
Tospe Hjura Skumpe påtunga i hummige tattera."
Karaktersering av stället: "I Dönnar bor de förnne,
Snare möröd nu förnne. Edel pyron di små Dickje
vanned de blå & tacka Gud för de som jä".
Inte någon smickande di i ett skottelighet påtunga gynn ramsa.

Skutorna

Vi var det med dessa gamla öar ligger de nu
li, det var ett stansamt liv men inte så det höll
som är så betydelsefullt för vår tid. Samma. Skutorna
gen har ju också under detta sekel gått nu från
18 timmar till 8 i allt har förändrats ju alla om-
rader. Det var märkvärdigt för den gamla som var
född vid mitten av 1870-talet i som kommer följande
utvecklingen från 1860-talet fram till 1930-talets slut
med hela blick i ogrundad ordöms förmåga, att
tänka tillbak, ju den gångna ^{tid}. De höjde varit med
om hela utvecklingen såväl den sociala som den mate-
riella, från hovlivet i många skift till självständig-
heten. Men att ha varit endast en individ utan förmåga
att knyta sig till en självständig person med rätt att
framhålla sin mening i förordningen, från trädgård
till de moderna verktygen i maskinerna, från träakle-
begrav till bilen i flygmaskinen. Utvecklingen från
1800 till 1850 synes däremot inte ha varit så stor.

Ramsor

Pist några ramsor in dessa gamlas minn, allmänna
Händ. den ö i deras ungdom, då upprättning, rim
lön mycket vanlig i ofta hundra förfalla, som utom minn
som exempelvis detta: "Trjen & göjen, glöfjan (= glödan)
i Per chansen, Moll duar, Skinnosennan & Per Dänver."
Per chansen & Per Dänver (Lundin) existerade i både tin de
ringaste händ. & i sidan i gäst minn, och andra som är g
gäst att säga, då man i händ. det som skenar.

En annan liknande ramsa löd: "Lissa, Lora, Klara, Blå-
panna, Skidengera ifrå Harschjör" & den ramsan intet som
hade tillämpning i något man händ. tin.

Uppmärksamhet av platsen i harschtänning av dessa: "Klöstörpe
kalle, Vallby valle, Gjöby och i stannus tris min."

Troste Gjöra, Skinnpe hättlinga i stannus tris min."

Harschtänning av stället: "I Dömmen bor de jommar,
Små minn och min Dömmen. Eda pyron di små, Dicksje
vanned de blå & tacka Gd för de som jä."

Om icke minn och de i ramsor liknande påminner om ramsor.

ACC. NR M. 9360:334.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När någon brinna tåg in där man blir på en ställe en röd
i gång, bideck det inte gott, det blev dåligt skäl, det
skulle vara en bär, men skodan kunde uppenbar ge-
nom att brinna drog upp kjolen så benen blev synliga
tåg ut på gatan trädde högt i sadel: "Dukter skelle
skelling på säll, skatta så inga trå på uti."
En ramsa. Tråkiga en västgötan: "Ja har vatt i en
by som lütte snes-mod, där i gang di en visen en gång
en ädel (majöran?)

Våling klacken i fällsjo sjöng: "Kom lunka, kom
lunka, kom lunka i sken trö (kom lunka i ja mod)
En annan våling klacka skönt vilken man på en plats
skär man en hand på dåligt lunka sjöng "Så vill i
mulet (mögeligt) trö - Sån vill i mulet trö."

En känd skak tothackas vi: "Hock vi - Hock vi -
Hock vi lott - Hock vi lott - Hock vi lott kan Hock
vi lott man i allt kastigare tempo ju närmare den
besökande lunk gårdar."

Skutara

Vi var det med dessa gamla 5000 lorde och när
vi, det var ett stansamt liv men intet av den jätt
som är så betecknande för vår tid samms. Sketsda.
gen har ju också under detta riket gått nu på
18 timmar till 8 i allt ha förändrats ju alla om-
rader. Det var märkvärdigt för den gamla som var
född vid mitten av 1870-talet i som kommer följ
strecklingen på 1860-talet fram till 1930-talet slut
med klar blick i ogrundad ordöms förmåga, att
tänke tillbakapå ju den gångna ^{tid}. De höjde varit med
om hela strecklingen såväl den sociala som den mate-
riella, på kvinnets i mångskiftet till präbständig-
heten på att ha varit endast en individ utas förmåga
att knöde sig till en präbständig person med rätt att
framhålla sin mening i fördomsliga, på träplogar
till de moderna verktygen i maskinerna, på träakle-
begrar till bilen i flygmaskinen. Strecklingen på
1800 till 1850 synes däremot inte ha varit så stor.